

درس پانزدهم

«شیر و موش»

آموختنی‌ها

- ۱ ساخت کلمات مرکب با واژه‌ی «نزار»
- ۲ تقویت فضایل اخلاق به ویژه گذشت
- ۳ اتصال در کلمه با - ربط
- ۴ آشنایی با ضرب‌المثل

جعبه‌ی کلمات

کلمات مترادف

بیشه: جنفل، لوبی

موشک: موش، لوبی

خفته: خولیده

آشفته: به‌جسم‌ریخته

متغیر: عصبانی - خشمین

یک‌غازی: بی‌ارزش

لوس: مجاریه

هراس: ترس

وحوش: حیوانات وحشی

مفترت: آمرزش

لابه: گریه و زاری

رحم: بخشش

حول و حوش: اطراف

در عوض: به جای

خلاص: رهایی

صید: شکار

ناهماهنگی: بی‌نظمی

قطعات: قطعه‌ها، تکه‌ها

متفکرانه: در حال تفکر

سابق: گذشته، قبل

فاش: آشکار، ظاهر

تحمل: صبر، شکیبایی

مرور: بازخوانی

تعلق داشتن: وابستگی داشتن

وادار کردن: محبور کردن

بازیگوش: شیطان

کلمات متضاد

خطا = درست	درست = غلط	سخت = آسان
خفته = بیدار	تشویق = تنبیه	بهترین = بدترین
هراسیدن = شجاعت	آخرین = اولین	حقیقت = دروغ
	جدی = شوخی	موفقیت = شکست

کلمات هم خانواده

مغفرت، استغفار	راضی، رضا، رضایت	مربوط، ارتباط، ربط، رابط
رحم، رحمان، رحیم	موضوع، وضع، اوضاع	تکلیف، مکلف
حاصل، محصول	دقیقاً، دقیق	تعلق، متعلق
عوض، تعویض	متغیر، تغییر، تغییرات	موفقیت، توفیق، موفق
	صید، صیاد	میل، امیال، مایل

شیر و موش

یکی از صفات پسندیده در انسان‌ها کمک کردن است. مهربانی و محبت هیچ‌گاه فراموش نمی‌شود بلکه به خود ما برمی‌گردد و به قول ضرب‌المثل معروف «از هر دست بدهی از همان دست هم می‌گیری» در شعری که خواندیم نتیجه‌ی لطف و محبت شیر به خودش برگشت و باعث رهایی او از دام صیاد شد. یادمان باشد که کمک کردن به کوچکی و بزرگی نیست ....

بود شیری به بیشه‌ای، خفته موشکی کرد، خوابش آشفته

شیری در بیشه‌ای خوابیده بود که ناگاه، موشی کوچک خواب او را پریشان کرد.

آن قدر گوش شیر، گاز گرفت که رها کرد و گاه باز گرفت

موش آن قدر گوش شیر را گاز گرفت و رها کرد و دوباره آن را گاز گرفت.

شیر و موش → درس پنزدهم

نوشتن یک املا بدون نقطه یا نقطه گذاشتن یک متن بدون نقطه، در تقویت املا بسیار مؤثر است.

الف: با توجه به درس شیر و موش نقاط پاک شده را سر جای خودش قرار بده.

بود شیری نه پیشه‌ای، خفته
آن قدر گوش شیر، گاز گرفت
تا که از خواب، شر شد بیدار
دست برد و گرفت کله‌ی موش
خواست تا زیر پنجه، له کندش
گفت: ای موش لوس یک عاری
موش بیچاره در هراس افتاد

موشکی کرد، خوابش آشفته
گه رها کرد و گاه باز گرفت
متخیر ز موش بد رفتار
شد گرفتار، موش بازی گوش
به هوا برده، بر زمین زندش
با دم شیر می‌کنی بازی
گریه کرد و به التماس افتاد

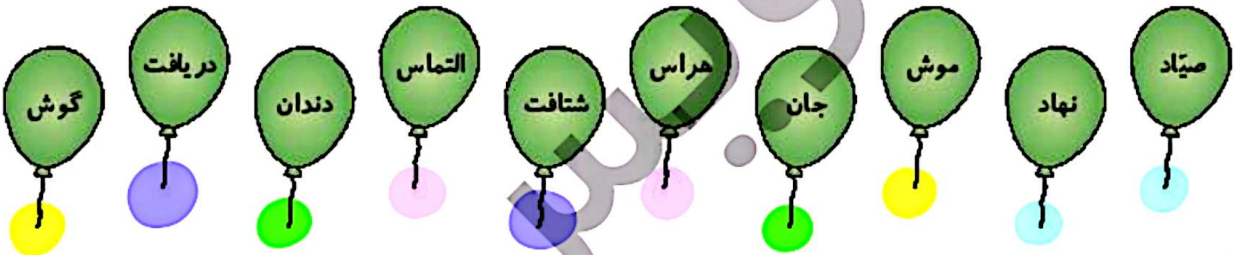
ب: ده واژه‌ی دشوار این درس را بدون نقطه بنویس.

حالت مهر اسفه حصه لسه
حول حوس معص عوص عاری

تمرین

۱ بند بادکنک‌های کلمات هم‌آهنگ و هم‌قافیه را به هم وصل کن.

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و بر صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: صیاد می‌خواست شیر را شکار کند. قصه‌اش را خوب بود.

ب: شیر، موش را لای پنجه‌های دستش له کرد. موش را رها کرد.

پ: واژه «بیزار»، مثل «بیزار» است. بیزار به ساد و نزار به غیر ساد.

ت: کلمه «غازی»، با کلمه «قاضی»، هم‌آوا هستند.

۶ مخالف هر کلمه را بنویس.

خطا	↔	درست
خفته	↔	بیدار
هراسیدن	↔	تجارت
اسارت	↔	رحای

۷ ابتدا و انتهای هر بیت را از روی درس کمال کن.

موش بیچاره در رحمت افتاد   گریه کرد و به التماس افتاد
 که شاه وحوشی   موش هیچ است بیش شاه وحوش
 تو بزرگی و من حقا کارام   از تو امید مغزت دارم
 شیر از این لبه ، رحم حاصل کرد   بچه و اگر موش را دل کرد

۸ با حروف درهم ریخته واژه بساز. (می‌توانی از یک حرف چند بار استفاده کنی)

مغز	متغیر	غازی
-----	-------	------

۹ دو ضرب‌المثل بنویس که در آن‌ها نام حیوانی به کار رفته باشد.

بیدار چهل ملاع - جمع حمسایه عازبه - تسرد دیری ندیری -

یکی از آن‌ها را به دلخواه نقاشی کن.

به عده خود حاش اموز

علوی

۱۰ در هر گروه کدام کلمه با بقیه فرق دارد؟ آن را مشخص کن و بنویس.

غایب

الف: متغییر، غایب، تغییر، تغییرات

خصومت

ب: اخلاص، خصومت، خلاصه، خلاص

حمد

پ: رحمت، رحم، حمد، رحمان

۱۱ ابیات زیر را به ترتیب شماره گذاری کن.